

Ишбилармон, мағдлик ва шиғоат соҳиби, азми қатони, тадбиркор ва ҳушёф бир қиши мини-минилаб тадбирсиз, леканд қишилафдан яхшилиф.

XASR

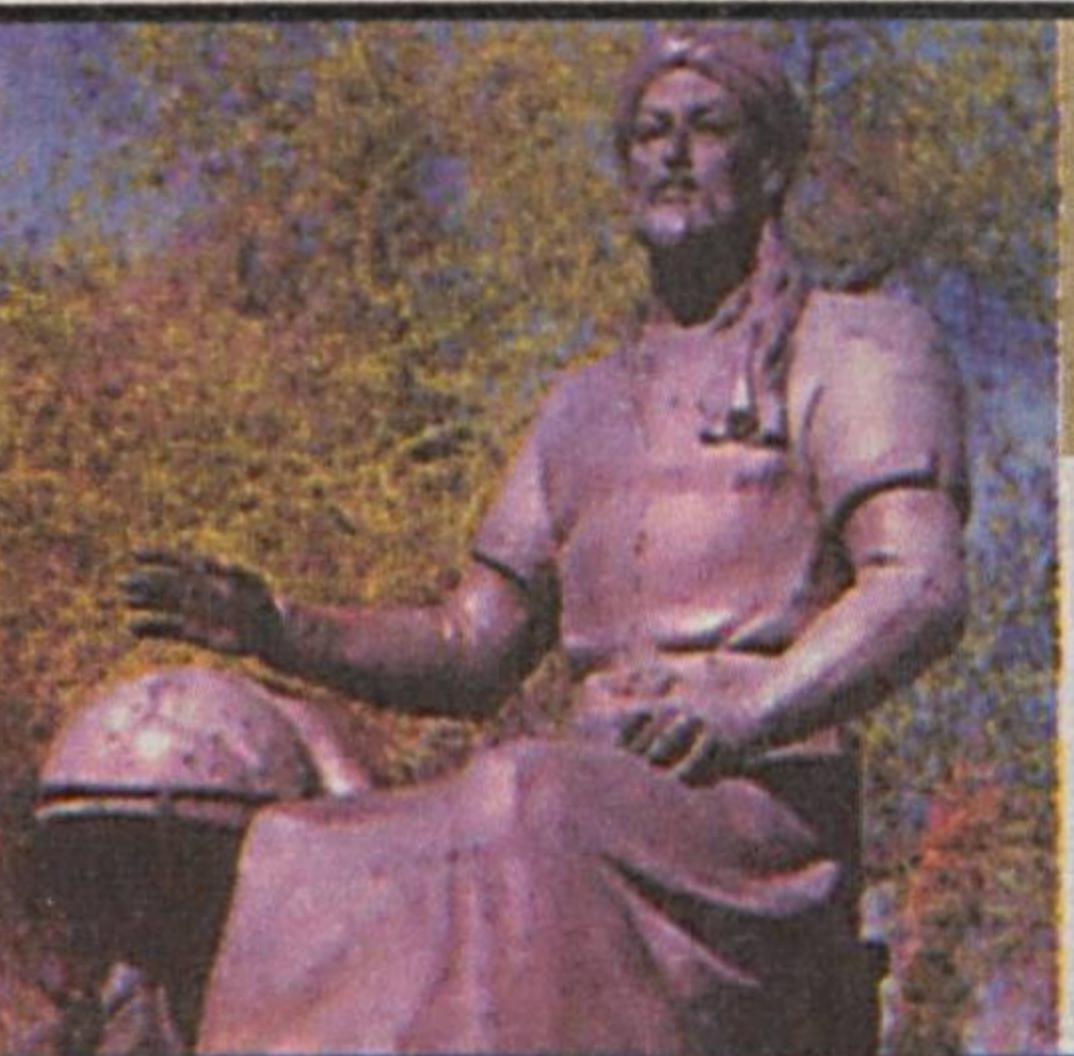
TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI NASHRI
IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

31 (137)-сон, 2006 йил 10 август

www.21asr.com

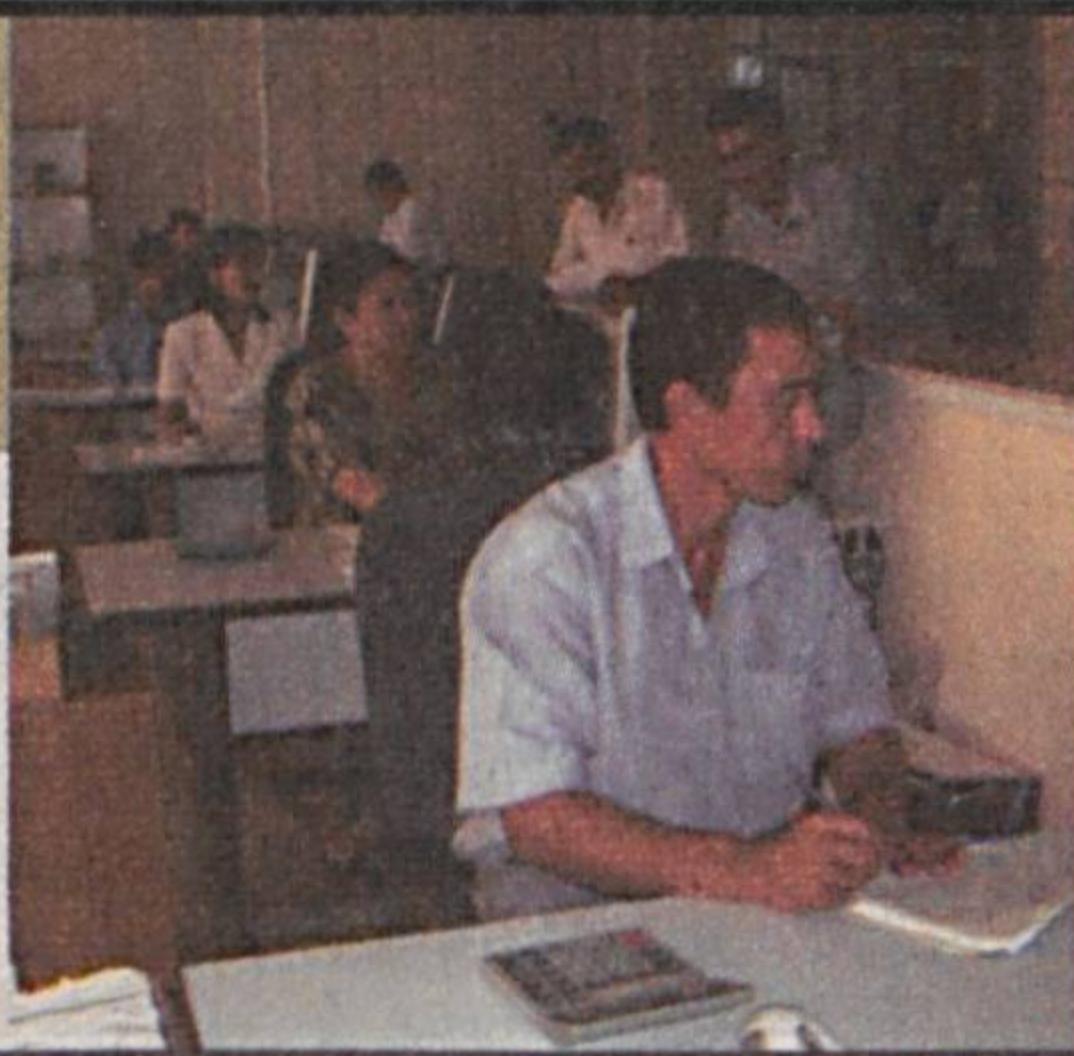
МУНОСАБАТ

3 Қаҳрамонлар миллат калбидаги абадий яшайдилар

МОЛИЯ БОЗОРИ

8 Йил охирига қадар вилоятда пластик карточка өгалини сонини 20 минг нафарга етказиш күнде тутилмоқда

ХАЛҚАР ҲАЁТ

9 Эронга нисбатан жазо чораларини кўллаш «қора олтин» нархининг кўтирилишига олиб келади

Оқсаройда қабул

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ 9 АВГУСТ КУНИ ОҚСАРОЙДА АҚШ ДАВЛАТ КОТИБИННИГ ЁРДАМЧИСИ РИЧАРД БАУЧЕРНИ ҚАБУЛ КИЛДИ.

Мамлакатимиз раҳбари мөхмөнни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, ўзбу үчрашув ўзаро муносабатларга доир мухим масалалар юзасидан фикр алмашиб учун кулаг имконият эканлигини таъкидлади.

Ўзбекистон жаҳонда тинчлик ва барқарорликни сақлаш, шунингдек, барча мамлакатлар билан тенг ҳуқуқи ва ўзаро манбаатли хамкорлик муносабатларини ўрнаташ тарафдоридир. Давлатимиз раҳбари томонидан белгилаб берилган ташки сиёсат ҳам, аввало, ана шу тайомилга асосланади. Шу боис, Ўзбекистон билан АҚШ ўтасидаги кўп қўрралап алоқаларнинг изизи ривожланшида ўзаро англашув сурʼати — мавжудлигини алоҳида таъкидлаш ўринилади.

Ричард Баучер кўп йиллар давомида қатор етакчи дипломатик лавожимларда меҳнат қилган таникли сиёсатчи. У айни пайтада АҚШ Давлат котибининг Жанубий ва Марказий Осиё масалалари бўйича ёрдамчиси.

Ташриф дастурига мувофиқ, Р. Баучер Ўзбекистон Республикаси Ташки ишлар вазирлигига ҳам музокара ўтказди.

Оқсаройда ўтган үчрашув ўзаро хамкорлик алоқаларини ривожлантириши юзасидан фикр алмасидаги ҳамда иккى томонлама манфаатли муносабатларнинг истиқболи билан боғлиқ масалалар мухоммади этилди. Суҳбат чоригида, шунингдек, минтақавий ва халқаро муммалорни ҳамжотлилар ва тинч йўл билан ҳал этишининг мухимлиги таъкидланди.

(ЎЗА)

Истиқлол изланишга ҷорлайди

Энг азиз, энг улуғ байрамимиз — Мустақиллик шодиёналари яқинлашгани сайин кўнгилдан ёруғ, нурли ўй-фиркалар кечади. Зеро, ота-боболаримиз бир умр орзу қилган кунларга биз этишдик. Хур фикр, озод меҳнат тадбиркорлик тарзимизга айланди. Эсимда, бундан 15 йил илгари Президентимиз томонидан мамлакат мустақиллиги эълон қилинганида, миллионлаб юртдошларимиз қатори менинг ҳам кўзимда севинч ёшлари пайдо бўлган эди. Машақатли йўллар ортда қолди.

■ Бекназар ҲАЙТОВ, O'zLiDeP Қизирик туман кенгаши, "Камолиддин-Бек" фермер ҳўжалиги раҳбари

Бугунги кунда ҳар биримиз ўз тақдиримизнинг чинакам ҳўжайнимиз. Ҳусусан, қишлоқ ҳўжалиги соҳасида амала оширилаётган ислоҳотлар ўз самарасини бераюти. Ризқ-рўзимиз манбаи бўлган ердан йил сайн мўл ҳосил этиширилмоқда. Асл дехон ўзининг нималарга қодирлигини намоён этаяти. Бу, шубҳасиз, фермерлик ҳаракати шарофатидир. Ҳўжалигимизда 103 гектар ер майдони мавжуд. Шундан 50 гектарида ғалла этиширилади. 50 гектари паҳта учун ажратилган. 3 гектар майдонда мевали бօғ ташкил этилди. Жорий йилда давлатга 117 тонна сара дон топширилди. Буюртмадан ортиқча бугдой эса омборларимизда қолди. Айни кунда гўзаларнинг авжи баланд. Ҳосил нишоналари кўзга ташланниб қолди. Дехон учун ўз меҳнатининг маҳсулоти кўришдан каттароқ баҳт бормиши.

Илгариги замонада буни тасаввур ҳам килиш кийин эди. Энг мухими, бугун қандай маҳсулот этишириш, экинни қандай парваришлар учун ҳеч ким юкоридан туриб кўрсатма бермайди. Ҳаммасин ўзимиз ҳол килимиз. Ёнлиги ва минерал ўғитлар тақсимотида ҳам ижтимоий аддолат ўтарилиган. Қишлоқда саноат ишлаб чиқаришини йўлга кўйиш, замонавий асосдаги хориж технологиясини сотиб олиш учун кенг имкониятлар яратиб берилмоқда. Ана шуларнинг ҳаммаси учун мустақилликдан ҳар қанча миннатдор бўлсан арзиди. Бинонабарин, уни мустаҳкамлашга муносиб хисса кўшиш, иқтисодий ислоҳотлар жаравёнида фаоллик кўрсатиш биз, тармок ходимларининг бирдан-бир мухим бурчидир.

Солих ЗОИР олган сурʼатлар

Сурʼатдаги янги бино — Мустақиллик байрами арафасида ишга тушшилаётган йирик иншоотлардан бири бўлиб, у энг замонавий, юқори сифатли куриши ашёларидан бунёд этилмоқда.

Пойтахтишимиздаги Алишер Навоий кучасида қарниб 30 йилдан бўён биттаётган, ён-атрофидаги гўзал манзарани бузуб турган бино, ниҳоят қўрқам иморатлар қаторидан муносиб ўрин оладиган бўлди. Мазкур обьектда Навоий кон-металлургия комбинатининг буортимасига биноан, Зарафшон қурилиши бошқармасига қарашли 4-қурилиш-монтаж бошқармаси 2004 йил октябрь ойидаги ишга киришган эди. Бугунги кунда обьектга 22 та қуриши ташкилоти жалб этилган бўлиб, 1250 нафар бинонекар иккиси сменада меҳнат қилимоқда.

Бизнес-марказда маъмурӣ-бошқарув ҳоналари, мажлислар зали, турли дўконлар, 160 ўрнига ресторан, кафе, жисмоний согломлаштириш маркази фаолият кўрсатади. Ҳизматчилар ва мизозларга кулаильик тутдигани учун бинода 8 та лифт ўрнатиди.

«БИОКС» — замонавий технология

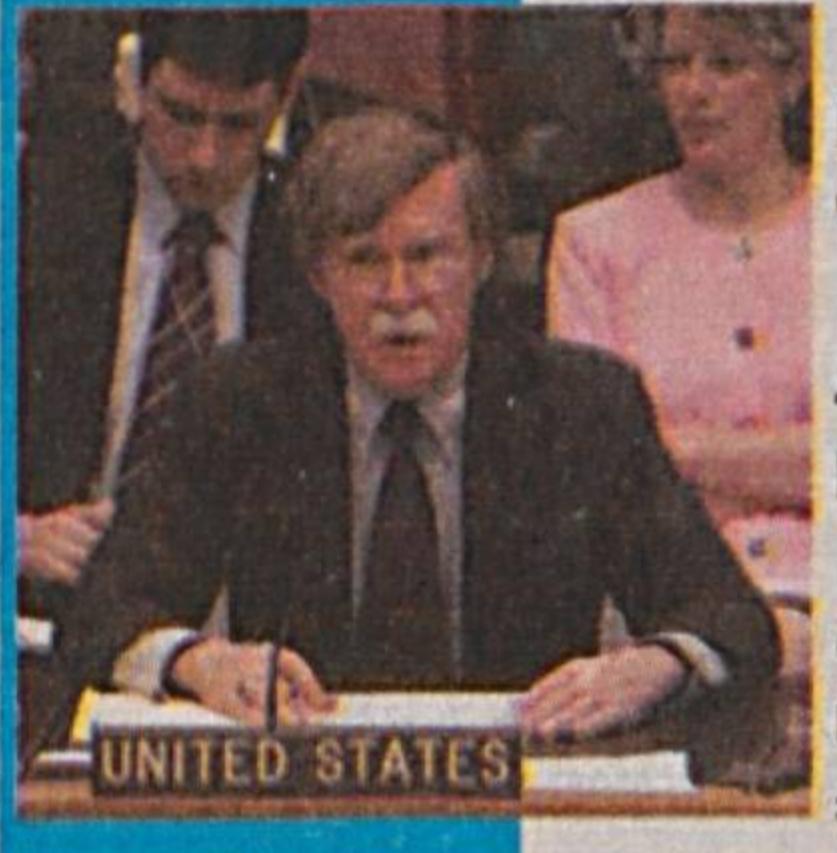
Ёркул УМАР, ЎЗА мухбири

Навоий кон-металлургия комбинатининг Үчкӯдук туманидаги Шимолий кон бошқармасига қарашли 3-гидрометаллургия заводи хузурида олтинни қайта ишлатидиган янги корхона барпо этилмоқда.

Бу ерга Навоий кон-металлургия комбинати томонидан киймати 90 миллион АҚШ долларига тенг «Биокс» замонавий технологияси келитириб, ўрнатиди. Мазкур технология сульфидларни микроорганизмлар ёрдамида оксидлашда ишлатилади. Унинг рудани қайта ишлаташда даражада боришини көзлашади. Унинг рудани кайта ишлаташда даражада боришини көзлашади.

Айни пайтада куриши ўзаро килишини көзлашади.

БМТ учун оғир муаммо

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Якин Шарқ бўйича ўз резолюциясини кайта кўриб чиқмоқда.

Айни пайтада Истроил ҳукумати жанубий Ливанда ҳарбий операцияларни кенгайтириш режасини амалга оширайти.

БМТ Ҳафзислик Кенгаши ҳужжатининг аввали варианти Араб давлатлари лигаси ва Ливаннинг катиб талаби билан рад этилган эди. У Кўшима Штатлар ва Франция томонидан ишлаб чиқилган бўлиб, Истроил кўшилиннинг Ливан худудидан дархол олиб чиқиб кетилиши кўзда тутилмаганди. Бундан ташкиари, Араб давлатлари лигаси вакиллари ҳужжатининг баъзи таъкинларидан норози бўлган эдилар. Уларнинг фикрича, Истроилнинг килишиларига етариш даражада кескин баҳо берилмаган.

БМТ сешанба куни Ливан ахолисига инсонпарварлик ёрдами билан бирга соқиларни жўнатишни тўхтатиб туриш ҳакида карор қабул килди, деб хабар беради BBC News. Истроил томонидан Литаниннин жанубидаги ахоли пунктларига ракеталар билан зарба бериш давом этирилганндан кейин хавфислик мулхазаларига бориб, Ливаннинг жанубий худудлари ахолисига ёрдам жўнатиш кечирилди.

Узоқ ва яқин хорижда

Сув омбори атрофидаги можаро

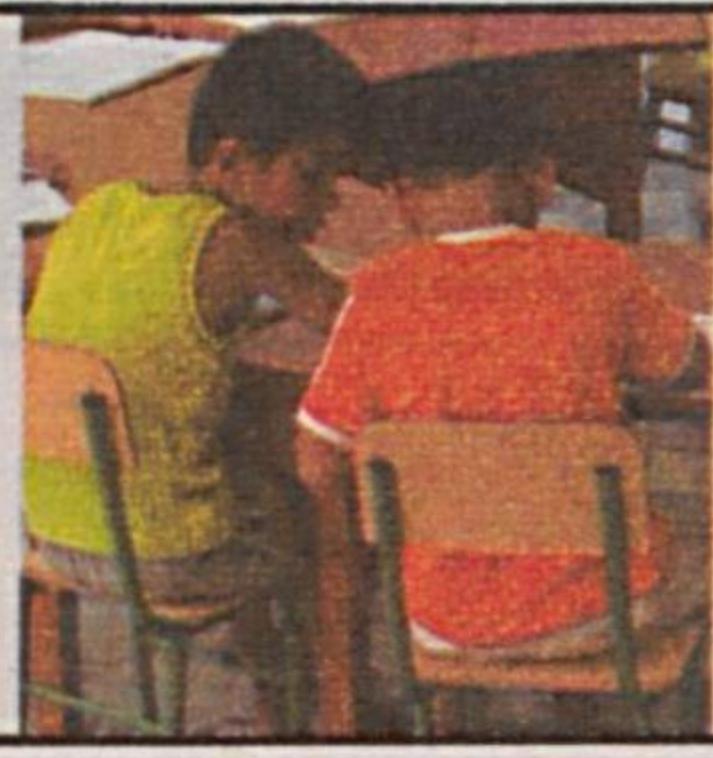
Куни кечга Шри-Ланкада Франциянинг Action Contre la Faim («Очиликка қарши ҳаракат») хайрия ташкилотининг 17 нафар ходими жасади топилди. Улар отиб ташланган эди. Қакшатиҷ ҳанг олиб бораётган «Тамил Илама озодлиги йўлбаслари» ҳаракатида иш кўраётган сепаратистлар ва ҳукумат кўшиллари рўй берган фоҳида айни бир-бирларига ағдамоқдадар. Шри-Ланкан шоша-лиша ташкил кетаётган ҳаракат кузатувчilar янги уруш имкониятлари хақида гапиравашади.

Ўлдирилганлар - 13 эрэк ва 4 аёл - Шри-Ланкада рўй берган цунами оқибатларини тутгатища ёрдам беравётган гидромуҳандислар ва агрономлар эди. Эндиликда мазкур ташкилот ўз миссиясини тўхтаттилинига 15 нафар француз мутахассиси ўйига кайтиши, шунингдек, 224 нафар маҳаллий ходимлардан иборат штат тарқатиб юборилганини мъалум килди.

Можаро 60 мингдан зиёд сингапурларни оби хаёт билан таъминлайдиган сув омборин талашиш негизида келиб чиқди. «Тамил Илама озодлиги йўлбаслари» раҳбарияти сув ресурсларини адолатлизил билин таъминлашда ҳукуматни коралаб, сув омборин эгаллаглаб олган эди.

ТАРБИЯ МАСКАНИДА 40 НАФАР БОЛАЛАР
УМУМТАЛЬИМ ДАСТУРИ ДОИРАСИДА КОМПЬЮТЕР
САВОДХОНЛИГИ, ИНГЛIZ VA RUS TILLARI,
ТАСВИРИЙ САНЪАТ, ХОРЕОГРАФИЯ, МУСИКА,
ГИМНАСТИКА СИР-АСРОРЛАРИНИ ЎРГАНИШАДИ

АХОЛИ ЎРТАСИДА ОЛИБ БОРИЛАЁТГАН
МАЊНАВИЙ-МАЊРИФИЙ ИШЛАРНИНГ
САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ, НОДАВЛАТ
НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАР БИЛАН
ҲАМКОРЛИКНИ МУСТАХКАМЛАШ АОССИЙ
ВАЗИФАЛАРДАНДИР

www.21asr.com

«XXI ASR» ІЈТИМОИY-SIYOSIY GAZETASI ILOVASI

БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

МЕҲР ВА ИХЛОС БИЛАН БАЖАРИЛГАН ҲАР ҚАНДАЙ
ИШ ОМАД КЕЛТИРАДИ

«Хато қилмаган эканман...»

буғунги кун барчамиздан сиёсий фаоллик ва ташаббускорликни талаб этмоқда, — дейди БПТ раиси Мұхаббат ҚОДИРОВА

Орамизда шундай инсонлар борки, улар қандай соҳада ишлашидан қатъий назар, фаоллик ва ташаббускорликни биринчи ўринга кўйишади. Маколамиз қаҳрамони Мұхаббат Қодировани ана шундайлар сирасига киритиш мумкин. У ўз бурчига сидқидилдан ёндашиб, эл-юрт ўртасида обрў-эътибор қозонмокда. Мехнат фаолиятини Андикон чет тиллар педагогика институтининг инглиз тили кафедрасида бошлаган Мұхаббатхон кейинчалик касаба уюшмалари вилоят кенгашида етакчи мутахассис лавозимида меҳнат қилди. 1986 йилдан бўён таълим-тарбия соҳасида фаолият юритмоқда.

■ Аъзам ҚОДИРОВ, «XXI asr» муҳбири

Мамлакатимиз Президенти томонидан кабул килинган «Умумтаълим мактабчага муассасаларининг нодавлат тизими»ни ташкил килиш ва уларни ривожлантириш тўғрисидағи Фармондан руҳланиб, хусусий болалар боччасини очишига карор қилди. Нияти холис экан. «Наврўз-болажон» таълим-тарбия маркази тез орада тилга тушди, вилоятда нуғузли муассасалардан бирига айланди. Фидойи, изланувчан тарбиячи «Иттифок» сайлови округидан ҳалк депутатлари шаҳар кенгашида депутат этиб сайланди. Бу унга билдирилган катта ишончи эди.

— Эл-юрт ишончини оқлаш осон эмас, — дейди М. Қодирова. — Бунинг учун астойдой мөннат килиш ва тиннимиз изланыш лозим, албатта. Ҳар гал сайловчилар билан учрашарканман, катта масъулият юкини хис этгандек бўламан. Бу эса мени ҳамиша одлининг сафда бўлишга, эл юкига елка тутишга унайди. Колаверса, даврининг ўзи ҳар биримиздан сиёсий фаолликни таъзоз этмоқда.

— O'zLiDePдан сайланган депутат сифатида шаҳардаги коллеж, корхона, муассаса ва маҳаллаларда бўлиб, партияни Дастури, мақсад ва вазифаларини кенг тарғиб килип. Ҳумладан, яқинда алоқа коллежида бўлиб ўтган давра сухбати тўплланганларда катта таассурот қолдирди. Үнда юзга якин талабалар иштирок этиб, ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

Ҳар байрам арафасида кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оиласлар, ногирон болаларнинг холидан ҳабар олиб, уларга партияномидан совгасаломлар тарқатамиз. 1 июнь — болаларни химоя килиш Ҳалқаро куни мунозаралари

нишиди, — дейди партия фаолларидан бири, катта ҳамшира Гунора Фаффрова. — 20 нафар юкори малакали тарбиячилар уларнинг тарбияси билан машгул. Ёшларга ҳар жиҳатдан пухта билим бериш, уларни эркин фикрларга ўргатиш асосий максадимизdir. Машгулотлар давомида миллий ӯрғодатлар, қадриялар, бой маънавий меросимиз асослашири ҳақида кенг тушунча берилапти.

Аброр Аноробов, Дурдана Шамсиддинова, Ольга Подковина, Ислом Муминов каби педагогларимиз ёшлар билан доимий равишда иш олиб бориб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Ўтган йили биринчи «қалдирғочлар» билан хайрлашибимизга тўғри келди. Лекин уларни бошқа мактабларга «юбориш»га кўзимиз киймади: ўзимизда иккита бошлангич синф ташкил этишига қарор қилидик.

Бу ҳам фамхўрликнинг бир кўриниши, албатта. Мұхаббат Қодировани вилюядда кўчилчик нафакат ишchan тадбиркор, балки яхши тарбиячи ва ташаббускор раҳбар сифатида ҳам хурмат килади. У мазкур тарбия муассасасини кабул килиб олганда, ахвол ачинири даражада эди. Курувчилар, ота-оналар, партия аъзолари ва ўқитувчиларнинг саъхаракати билан бино қайта таъмирланди, янги ўкув курларни, замонавий мебеллар, спорт анжомларни билан жиҳозланди. Эндиликда ўкув масканидаги саранжом-саршилак ва озодаликни кўрган одамнинг кўнгли яйрайди. Шинам ҳонарларнинг биринча бошлангич партия ташкилоти учун ахратилган. Бу ерда Президентимиз асарлари, Фармонлари, хукумат қарорлари, вилоят ва марказий нашрлар, шунингдек, O'zLiDeP Дастури, низоми ва бошқа меъбери хуҷжатлар билан танишиш ва улардан эркин фойдаланиш мумкин.

— Партияни ўзининг ҳаётиниғоялари ва амалий ишлари билан омма оравига тобора чукурроқ кириб бормоқда, — дейди М. Қодирова. — Унга аъзо бўлиб, хато қиммаган эканман. Ҳозирги кунда 12 киши бошлангич ташкилот хисобида туради: Партия ишларидан четда колган бирорта одам йўқ. Давринг ўзи барчамиздан сиёсий фаоллик ва ташаббускорликни таъзоз этмоқда.

Шундай экан, барча соҳада қатъият билан иш юриши, партияниң жамиятагари обрў-эътиборини ошириш бирдан-бир максадимиз бўлиши лозим.

Ҳар қандай партия ўз фаолиятини жойлардаги бошлангич партия ташкилотлари орқали амалга оширади. Чунки партиянинг ушбу бўғини доимо кенг омма орасида, ўз фаолиятини ҳам ахоли ҳошихистакларини яқиндан ўргангандир. Шу боис, O'zLiDeP бошлангич ташкилотлар ва уларнинг етакчилари фаолиятига алохида аҳамият қаратмоқда.

**Аҳиллик
бўлган жойда**
янги
муваффақиятларга
эришилаверади

■ Ўз мухбири

Партиянинг Чилонзор тумани кенгашида бошлангич партия ташкилотлари орасида туман меҳнат ахоли ижтимоий химоя қилиш бўлими қошидаги ташкилот олиб бораётган ишлар ҳақида ижобий фикр билдириши.

— Ибодат Пошшохўжаева ҳамкасларни орасида алохида хурматга эга, — дейди бўлим бошлиғи Бурхон Ҳолмуродов. — Тиришқоқ, изланувчан, ташкилотчи аёл. Жамоамиз қошида бошлангич ташкилот тузилган вақтда сафдошларни уни ўзларига етакчи этиб сайлаганлангига боиси ҳам ана шунда.

Бошлангич ташкилот фаолиятини ўрганиши аносисида биз ҳам йибодат опанинг яхши мутахассис ва тиниб-тинчимас ташкилотчи эканлигига гуво бўлдик.

— Бўлимимизда 30 нафар ишчи-хизматчи меҳнат килади, — дейди у биз билан сувбатда.

— Уларнинг яримидан кўп аъзоларидир. Сафдошларимизнинг аксарияти олий маълумоти, теран фикр юритадиган, сиёсий онги юкори инсонларидир. Шу боис тарғиботташвиш ишларини самарали олиб бориши, O'zLiDeP гояларини ахоли онгига сингдиришида қийинчилек сезмаямиз.

Иккичи томондан, иш фаолиятимизайан партия Дастурида белгиланган гоялар билан ҳамнағаслиги ҳам жуда кўл келапти. Чунки аҳолини, айниқса, ёшларни иш билан таъминлаш, уларни қасб-хунарга йўналтириш. O'zLiDePнинг биринчи даражали вазифаларидан хисобланади.

Бевосита иш фаолиятимизага келадиган бўлсак, жамоамиз томонидан жорий йилнинг етти ойи мобайнида бўлимиизга мурожат этганларнинг 717 нафари ишга жойлаштирилди, 157 нафари эса қайта бозгашлашга йўналтирилди. Колганларига бўлим томонидан вактичча маддий ёрдам пули ахратилди. Мурожат этганларнинг 60 фоизи ёшларидир.

O'zLiDeP туман кенгашидагилар бўлим қошидаги бошлангич ташкилот ташаббуси билан тумандаги болалар спортини янада оммалаштириш бўйича олиб бораётган ишларга ҳам юкори баҳо берисди. БПТ ва унинг фаоллари мактабларро, шунингдек, махаллалар болалари ўртасида ўтказилаётган мусобақаларга ҳомийлик қилишда бошқа корхона ва ташкилотларга ўнрак бўлишаётганини фархланиб галириши. Бундан ташкири, «Кўтарма», «Мевазор», «Наврўз» маҳаллаларида ўтказилган очик мулокотлар чоғидаги партия дастурий гояларини халқка етказиш бўйича олиб борилган ишлар ҳар канча ўнрак олса аргизули эканлигини алохида таъқидлаши.

Партияни ўз яхши йўлга қўйилган, бурч масъулиятини чуқур хис киладиган фаоллар жам бўлган ташкилотда эса ҳамиша муваффақиятларидан.

Ибодат Пошшохўжаева етакчилигидаги бошлангич партия ташкилотининг таҳжирбаси бўнинг ёрқин далилидир.

ОДАМЛАРДА ТАДБИРКОРЛИК
КЎНИКМАЛАРИНИ
ЧУҚУРЛАШТИРИШ, ПАРТИЯВИЙ-
СИЁСИЙ ИШЛАРНИНГ
ТАСИРЧАНЛИГИНИ ОШИРИШ,
ФАОЛЛАР САФИНИ
КЕНГАЙТИРИШ УЧУН ҲАЛИ КЎП
ТЕР ТЎКИШИМИЗ ЛОЗИМ.

Ҳар қандай ишни уддала-
са бўлади.

— Тарбия масканимиз-
да 40 нафар болалар умум-
таълим дастури доири-

O'ZLIDEP ОДИМЛАРИ

Мўъжизага ўхшайди

Фуорлик фермер Файрат Пўлатов гиёҳ ўсмаган ерларда ҳам боғ яратди

Фуорлик Файрат Пўлатов ҳам юртимиз равнаси йўлида бел боғлаган фидойи инсонлардан биридир. У 32 йилдирки, ер билан тиллашади. Қандай экин экмасин, ундан ҳамиша юқори ҳосил олади. Ёшлигидан ерга мөхр кўйган йигит Самарканд қишлоқ хўжалик институтида ўқиб, дехқончилик имлими ҳам яқиндан ўрганди.

**■ Зумрад АБРОРОВА, Сайфулла ИКРОМОВ,
Кахрамон КУЛДОШЕВ, «XXI аср» муҳбирлари**

Бундан иккى йил муқаддам "Шоймардон бобо Пўлат ўғли" фермер хўжалигига асос соили, ҳакикии мулқдор — қишлоқ тадбиркорига айланди. 44 гектар сувли, 105 гектар лалми ерда дехқончилик килди. Фермерликнинг биринчи ийли жуда омадли келди. Олинганд соғ фойдага звязага келаси ийни яна 50 гектар лалми майдонга сув чиқарди. Ер билан тиллашишнинг ҳадисини олган йигитнинг хирмони янада баланд бўлди. Агар 2004 йили 50 гектар майдоннинг хар гектаридан 45,8 центнердан пахта ҳосили олган бўса, ўтган ийни экин майдонини 10 гектарга кўйатириб, ҳосилдорликни 51 центнерданга етказди. Бўйил 120 гектар ерда гўза ниҳоллари парвариш килинаётди. Ўзининг айтишига қараганда, ялпи хирмон 600 тоннадан кам бўлмайди. Галлачиликдағи ютуклари ҳам чакки эмас. 2004 йил 13 гектар галла майдонининг хар гектаридан 65, 2005 йилда 30 гектар ердан режадаги 40 ўрнига 68 центнерданга сира дон олинди. Бўйил эса, ҳосилдорлик 70 центнердан ошиди.

Ҳалол меҳнат туфайли олингандаги даромад ҳам йил сайнин кўпайиб, ишловчилар-

нинг моддий манфаатдорлари ошиб бораётир. Пахтаникдан фермер хўжалиги ташкил этилган ийни 74 млн. 592 минг сўм, ўтган ийни 91 млн. 40 минг сўм даромад олинганди. Фермернинг бу йилги нияти баланд: 217 млн. 200 минг сўмлик даромад қилиш ва соғ фойдани 152 млн. 700 минг сўмга etkazish.

Файрат ака муввафқиятга эришишининг энг муҳим омилларидан бири етари техникия воситаларига эга бўлиш эканлигини яхши билади. Шу боис, ўтган ийли мобайнида топган пулуга трактору тиркама, турли мосламалар сотиб олди. Шу боис у бошлиқ фермер хўжалигига дала-ларга ишлов бериш, экин экшиш ҳосилини йигиштириб олишда ҳеч қандай қинчнилек йўқ. Аксинча энг қизғин дамларда қўшини фермерларга яқиндан ёрдам берилмоқда.

— Яқинда вилоятимиз хокими даламида бўлиб, меҳнатимизга юқори баҳо бердилар. Бундан кўнглимиз тодек кўтарилиди, — дейди фермер хўжалигига юртубчisi Абдураҳмон Кўйиев. — Ютукларимизнинг сири эса оддий: бизда шудгорлашдан тортиб, ҳосил йигим-теримигача барча агротехник тадбирлар ўз вақтида

амалга оширилади. Айниқса, ерни сифатли шудгор қилишга алоҳида эътибор қартилади. Минерал ва маҳаллий ўйтни аямаймиз. Галла майсанлари ва гўза ниҳоллари икки бор шарбат усулида сугорилади. Хар 40 гектар майдонга биттадан ишлов техникияси ажратилган бўлиб, мавсумда бир зум ҳам тўхтамайди. Чунки хўжалигимиз үргичлика иктинослашган. Сара уруғ етишириш эса осон эмас.

Абдураҳмон аканинг айтишига қараганда, фермер хўжалигига ўтгунга қадар, узоқ йилларни кишлоқ хўжалигига ишловган, аммо ҳозиргидай барака топмаган экан.

— Мустакил иш бошлаганимизга уч ийл бўлаяти. Илгор ишчиларнинг ойлик маёши 200 минг сўмдан ошайлди. Самарали ишлов ва вақтида дам олиш учун барча шароит яратиб берилган. Шу боис Райим Кулбоев, Панжи Бобоҷонов,

Раъно Муродова, Нафиса Райимкурова, Нормумин Немматов, Бегимой Бобоҷонова ва бошқалар зиммаларидаги топшириклари сидқидидан адо этишмоқда.

Файрат фермернинг — кўли очик. У ўз даромадининг бир кисмими ёрдамга мухожжалрга улашиб, мискинларнинг дуосини олиб келаётган бағрикенг инсон. У ёришаётган ютукларнинг яна бири айнан ана шунда бўлса ажаб эмас. У айни пайтда Пачкамар, Корайли қишлоқларидаги истикомат қилаётган 40 нафар кам тальминланган оиласи ўз оталиғига олган. Ҳамиша улар ҳолидан ҳабар олиб, кўнгилларни кўтариб туради. Болалар спортини ривожлантириш, ёшлар ўтасида ўтказилётган мусобақаларга ҳомийлик қилиш, қишлоқларни ободонлаштириша ҳам хизматлари катта.

Замонавий ўзбек ишви-

ларни тадбиркорликни ривожлантириш орқали янги иш ўринлари яратишга ҳам муносабиҳисса кўшимокда. Ҳозирда фермер хўжалигидаги 120 нафар киши иш билан тъымминланган. Улар ўртача 110 минг сўмдан маош олишади. Мехнатни килишлари, дам олишлари учун барча шароит мухайё. Фермер бизга курилиши туғланиш арафасида турган икки қаватли дала шийлонни кўрсатди. Замонавий меворчилик андоузлари асосида барпо этилган мазкур даргоҳда сўнгги пардоҳлаш ишлари бажарилётган экан. Ҳадемай, бу ерда ёткoxона, мажислар зали, мавнавият ва маърифат ҳонаси, кутубхона, ювениш, хордик чиқариш каби 20 га яқин ҳоналар ишга туширилади.

— Умримнинг асосий қисми чигит экиб, гўза сугории билан ўтаяти, — дейди Файрат ака. — Ери ширкат хўжা-

истиқлол мамлакатимиз тарихида янги саҳифа очди. Озод ўзбекистонимизнинг янада гуллаб-яшнаши йўлида тер тўкаётган тадбиркор ва ишбилармонлар эса замонамиз қаҳрамонларига айландилар.

Ҳисори қўйларни кўпайтира-япмиз. Янги молхонамиз битай деб колди. Чорвачилик ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари кишига шийлантирилган кичик корхоналар, миницхлар учун замонавий технологияларни келитириб, ишга соламиз. Бунинг учун маблагимиз етади. Янги йилларда 300 кишини иш билан тъымминлаш, маҳаллий ҳом ашёни кайта ишлаб, экспортбоп маҳсулотлар тайёрлар бошлаймиз. Унгача боғларимиз ҳам хосилга кириб колади.

Ҳа, айтгандай, Файрат Пўлатов "Фуор-Дехқонобод" йили атрофидаги ташландик ерларда боя яратиш ташаббуси билан чиқанида, кўпчилик сувиз, бунинг устига шўрланган жойда ниҳол кўкаришига ишонмаган эди. Иккى йилда 10 гектар майдоннинг шўри ювилиб, сархил дарахт кўчатлари кадалди. Бу йил фермер ташаббуси билан яна 22 гектар ернинг шўри ювилиб, минглаб туп никон экилди. Келгусида яна 20 гектар узумзор ва 20 гектар мевали боя яратиш учун ишлар бошлаб юборилган. Дастрлабки йил экилган ниҳоллар эса, нишона ҳосил кўрсатди. Саҳи кўш нурида хил-хил пишган сархил меваларни кўпчилик сувиз, кўзингиз кувнайди.

Бу мустакиллик мўъжизалари Файрат фермер мавжудларини көнгайтирамиз. Олингандаги фойданинг бир кисмими чорвачилик ривожлантиришга сарфлаимиз, — дейди у. — Хориждан зотдор моллар олиб келамиз, ўзимизнинг

«SINO» ОЧИҚ ТУРЛАГИ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

Ўзбекистонимиз мустакиллигининг 15 йилиги байрами билан мамлакатимиз равнақига ҳисса кўшаётган озод ва обод Ватанимизнинг булёдкор ҳалқини самимий муборакбод этади. Жондан азиз юртимизга ҳамиша мусаффо осмон, жамиятимизга тинчлик-тотуслиг, барча оиласарга хотиржамлик, файзу-барака, баҳут ва саодат тилайди.

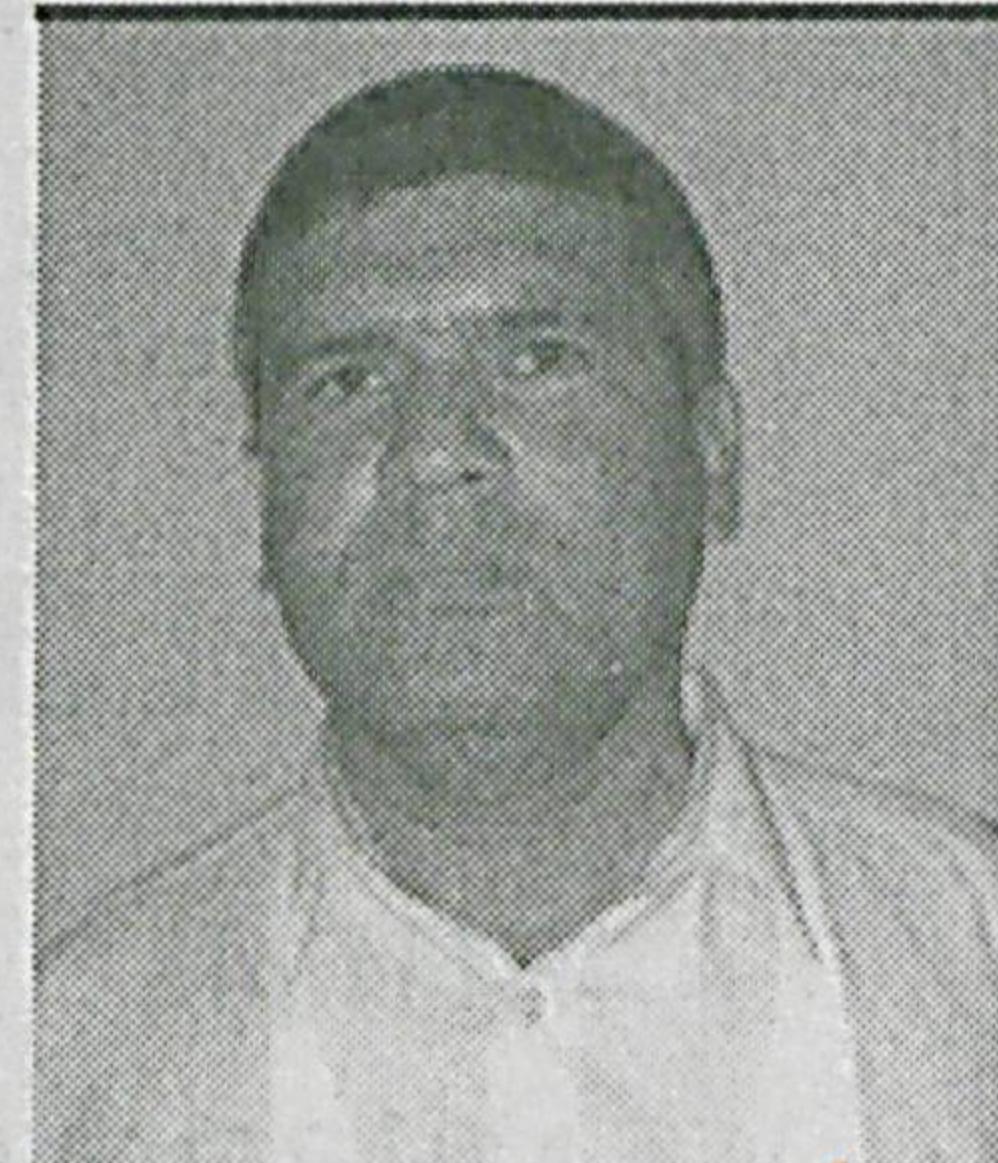
О`ZLIDER ОДИМЛАРИ

Ассоций ишлар ҳалы олдиданда

дейди АТ «Микрокредитбанк» Косон туман бўлими хузуридаги бошланғич партия ташкилот етакчиси Даврон Авазовнинг фикри ана шундай

Замонга қараб бугун сиёсий онгу ва дунёқарашимиз ўзгариб бормоқда. Тадбиркорлар ва ишビルармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясининг дастурий ғояларини аҳоли ўртасида кенг тарғибот қилиш АТ “Микрокредитбанк” Косон туман бўлими бошланғич партия ташкилоти аъзоларининг саъи-ҳаракати билан жойларда кўплаб хайрли ишлар амалга оширилаётганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Сайфулла ИКРОМОВ, «XXI asr» мухбири

**Даврон АВАЗОВ,
1964 йили Косон туманида туғилган. Қарши
Давлат университетининг молия-кредит
факультетини тамомлаган. Айни кунда АТ
“Микрокредитбанк” Косон туман бўлими
катта мутахассиси, бошланғич партия
ташкилоти раиси.**

Бошланғич партия таш-
килоти йиғилишлари уюш-
қоқлик рұхыда үтиб, уларда
кундалик мұхим вазифалар,
шунингдек, айрим фермер-
ларни қийнаб келаётган
минерал үфит, ёқилғи, сув
танқислигини бартараф
қилиш, мавжуд ички маб-
лағлардан әрқин фойдала-
ниш, ёш авлод қалбига мил-
лий истиқлол ғоясини чу-
қурроқ сингдириш, уларни
зарарлы ахборот хуружла-
ридан муҳофаза қилиш би-
лан боғлиқ долзарб масала-
лар мұхокама қилинади ва
тегишли тадбирлар белги-
ланади. Фақат шугина
эмас. Партиядошлар томо-
нидан мустақилликнинг 15
йиллигиге бағишилаб жой-
ларда үтказилаётган давра
сұхбатлари, турли учра-
шувлар ҳам күпчиликда кат-
та таассурот қолдираяпти.

— Бугунги кунда банкимиз 1962 мижозга хизмат кўрсатмоқда, — дейди “Микрокредитбанк” АТ туман бўлими бошқарувчиси Бобомурод Умиров. — Шундан 1076 таси фермер хўжаликлари ҳисобланади. Хизмат сифати ва маданиятини ошириш олдимиизда турган асосий вазифалардан биридир. Жамоамиз асосан олий маълумотли ташаббускор ёшлардан иборат. Хусусан, Зафар Усмонов, Нилуфар Кудратова, Абдулла Кўчаров, Элёр Раҳмонов каби O’zLiDeP аъзолари ўз хизмат бурчларини сидқидилдан адo этиш билан бирга фермерларнинг хукуқий билим даражасини ошириш, ажратилаётган кредит маблағларидан мақсадли фойдаланиш юзасидан кенг кўламли тарғиботташвиқот ишларини олиб боришмоқда. Жорий йилда фермер хўжаликларини ривожлантириш учун 2158,2 млн. сўм миқдордаги кредит маблағлари йўналтирилди, тўрт нафар фермерга трактор сотиб олишда яқиндан ёрдам кўрсатилди. Келгусида туман марказидан узокдаги қишлоқларда янги минибанклар ташкил этиш, фермерлар учун қўшимча қулайликлар яратиш кўзда тутилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, туманда қўли гул чеварлар, косиблар, ҳунармандлар, дехқончилик ва чорвачилик ҳадисини олган миришкор инсонлар кўпчиликни ташкил этади. Уларнинг тўла оёққа туриб олишлари учун кўшимча сармоя керак, албатта. Бу масала банк жамоасининг диққат марказида турибди. Жойларда тадбиркорликни ривожлантириш, бандлик даражасини ошириш, мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш юзасидан зарур чоралар кўрилмоқда. Зеро эркин меҳнат фаолияти янги ютуқларга йўл очибгина қолмай, кишилардаги ички истеъодод ва ташаббускорлик лаёқатини ҳам рўёбга чиқаради. Партия сафлари ўз келажаги ва орзу-умидларини O'zLiDeP дастурий

ЖОРИЙ ЙИЛДА ФЕРМЕР
ХҮЖАЛИКЛАРИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШГА 2158,2
МЛН. СҮМ МИКДОРДАГИ
КРЕДИТ МАБЛАГЛАРИ
ЙҮНАЛТИРИЛДИ, ЎТТИЗДАН
ЗИЁД ФЕРМЕРГА ТРАКТОР,
ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ СОТИВ
ОЛИШ УЧУН ТЕГИШЛИ
МИКДОРДА КРЕДИТ
АЖРАТИЛДИ.

лаверса, БПТ сафларида Муродилла Нематиллаев, Жасур Фиёсов, Умидилла Самадиллаев, Феруза Гулжаконова, Акбар Соҳибов, Нодир Унумов, Нодира Нематиллаева каби фаоллар кўп бўлиб, улар аҳоли сиёсий маданиятини ошириш, партияning foявий мақсадларини кенг тарғиб қилиш йўлида куч-ғайратлари, билим ва маҳоратларини аямаётирлар. Зеро O'zLiDeРning мавқеи мустаҳкамлангани сари тарафдорлар сафи ҳам кенгайиб бораверади. Арабхона қишлоғида яшовчи У. Самадиллаев ҳалол меҳнати орқали эл ҳурматига сазовор бўлган инсонлардан. У 30 нафар фермернинг бошини бир жойга қовуштириб, ободончилик, хайру саховат, бунёдкорлик ишларининг ташаббускори бўлмоқда. Қишлоқ муаммолари ҳам унга бегона эмас. O'zLiDeР аъзоси билим масканлари, шифохоналарда тез-тез бўлиб, ночорларга беғараз ёрдам ва ҳиммат кўрсатишдан ҳаризмайди.

— Биз, либерал-демократлар мамлакатимизда юз берәётган иқтисодий-ижтимоий үзгаришларнинг оддий кузатувчisi эмас, аксинча, фаол иштирокчisi, эл-юрт равнақи йўлидаги эзгу ишларнинг ташаббускори бўлишимиз керак, — дейди бошланғич партия етакчisi Даврон Авазов. — Тадбиркорлик ва фермерлик ҳаркатини ривожлантириш, маҳаллий хом ашё асосида экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш фаровонлик гаровидир. Бу борада, шубҳасиз, партия фоллари зиммасига алоҳида масъулият юклатилган. Янги-янги тадбиркорлик субъектлари майдонга келаетганлиги туфайли жойларда ишсизлик камайиб, турли ҳаётий муаммолар ўзечимини топмокда. Энг муҳими, биз бугунги янгилашилар моҳиятини одамлар онгига чуқурроқ сингдиришимииз керак. Ана шунда кўзланган мақсадларга эришиш осонроқ кўчади.

Банк қошида сиёсий-иктисодий ўқув машғулотлари йўлга қўйилган. Уларнинг таъсирчанлиги ва мазмундорлигини оширишга ҳарат қиласяпмиз. Тўғри, мулкдорлар орасида тарафдорларимиз, яъни партиямизнинг мақсад ва вазифалари га ҳамоҳанг фикрлайдиган билимдон инсонлар кўпчилик. Уларни ўз ғоявий мақсадларимизга ишонтиришимиз, сафларимизга фаолроқ жалб қилишимиз керак. Тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришда O'zLiDeP нашри — “XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси жуда қўл келмоқда. Унинг саҳифаларида ёритилаётган мавзулар кишини бефарқ қолдирмайди. Очигини айтиш керак: партия ҳаётига оид танқидий мақолалар камдан-кам берилади. Бу тўғрими ёки нотўғрими? Фикримизча, тўғри эмас. Ҳақиқатни яширмасдан айтадиган замон келди. Қола-верса, бу иш манфаати учун жуда зарур. Бошланғич партия ташкилотлари етакчилари фаолияти жиддисиновдан ўтказилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди. Зеро, қуий бўғин партия нинг асосидир. Шу билан бирга партия фидойи, жонкуяр аъзоларини рағбатлантириш ҳақида жиддийроқ ўйлаб кўриш, “O'zLiDeP фаоли” кўкрак нишонинг таъсис этиш вақти келди деб ўйлайман.

БПТ етакчисининг бу фикрларини бошқалар тўлдиришди, муҳим таклифларни ўртага ташлашди. Эътиқоди бут, фикри уйғоқ одамлар эса жамиятимизни маънавий таянчидир. Ҳамижозларнинг ушбу моли муассасасига бўлган ишончи ортиб бораётганлигига бежиз эмас. Зеро сиёсий фаоллик ва ҳамжиҳатли қарор топган жойда янглимуваффақиятлар қўлга киритилаверади.

Мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида чуқурлашиб бораётган ислоҳотлар кўплаб муҳим масалаларни кун тартибига қўймокда. Тадбиркорлар ва ишビルармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси Жиззах вилоят кенгаши ана шундан келиб чиқиб, ўз фаолият доирасини кенгайтиришга ҳаракат қилаётир.

Мамлакат кеңажаги учун масъулмиз

■ Илҳом МАМАТҚУЛОВ, O`zLiDeP Жиззах вилояти кенгаши раисининг ўринбосари

Хозирги кунда вилоятда 7000 га яқин партия аъзоси бўлиб, улар 354 та бошлангич ташкилот атрофига юшишган. Аъзоларнинг 42 фоизини ёшлар, 33 фоизини хотин-қизлар ташкил этади.

Партия фаолиятини такомиллаштириш, сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришда жойларда ўтказилаётган сайёр йиғилишларнинг аҳамияти катта бўлаётир. Айни кунгача вилоятнинг Зомин ва Мирзачўл туманларида ана шундай учрашувлар ташкил этилди, уларда партия ҳаёти билан боғлиқ муҳим таклиф ва мулоҳазалар ўртага ташланди.

Кенгаш ҳузуридаги Сиёсий таълим марказида O'zLiDeP депутатлик грухлари аъзолари учун доимий семинар-ўқувлари йўлга қўйилган. Улар долзарб мавзуларга бағишланган бўлиб, тингловчиларда катта кишикиш ўйғоталди.

ҚИЗИҚИШ ҮЙФОТАЯПТИ.

Аҳоли ўртасида олиб борилаётган маънавий-маърифий ишларнинг самарадорлигини ошириш, нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш БПТ раҳбарлари ҳамда партия фаоллари олдида турган асосий вазифалардан биридир. Улар иштирокида ўтказилаётган уч босқичли машғулотлар давомида тинчлик ва осойишталикни кўз қорачигидек асраш, мустақиллигимизга қарши қаратилган турли хавф-хатарлар, информацион тажовузларга қарши курашиш, жойларда олиб борилаётган маънавий-маърифий ва тарғибот-ташвиқот ишларининг таъсирчанигини ошириш, ёш авлод онгига миллий истиқлол ғояси ни чуқур сингдириш каби долзарб масалаларга жиддий эътибор қаратилмоқда. Ушбу ўкув-машғулотлари жорий йилнинг 27 августигана давом этади.

жорий йилнинг 27 августигача давом этади.

Мълумки, эркин демократик жамиятни шакллантиришда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари алоҳида ўрин тутади. Шу йилнинг май-июнь ойларида ўтказилган маҳалла раислари (оқсоқоллари) ҳамда уларнинг маслаҳатчилари сайлови вилоятимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида сезиларли из қолдирди. Сайлов натижаларига кўра, кўплаб O'zLiDeP аъзолари раис ва маслаҳатчи лавозимларига лойиқ, деб топилдилар.

Партия вилоят кенгаши кейинги пайтда асосий эътиборни жойларда мафкуравий тарғиботни кучайтиришга, фаолларнинг бу борадаги масъулиятини янада оширишга қаратмоқда. Ёшларнинг мафкуравий иммунитетини мустаҳкамлаш мақсадида лицей ва коллеж, олий ўқув юртлари талабалари ўртасида “Ёш мафкурачилар”, “Мулоқот”, “Ёш сенаторлар”, “Ёш сиёсатчилар” клублари ташкил этилаётганлиги айни муддаодир. Ўтган қисқа вақт мобайнида ушбу клублар томонидан “Ўзбек ўғли”, “Ўзлигингни унутма”, “Эгали юрт эркини бермас” мавзуларида бир қатор давра суҳбатдари ташкил этилди.

Мамлакат келажаги – ёшлар қўлида. Уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги ҳамда тадбиркорлик борасидаги кўникумаларини ошириш, жамоат ишидаги иштирокини қўллаб-қувватлашга жиддий эътибор қаратилаётганлиги бежиз эмас. “Ишбилармон ўқувчи” танловининг туман ва Жиззах шаҳар босқичи ниҳоясига етди. Унинг натижаларига кўра, 42 нафар ғолиб танловининг вилоят босқичига йўлданча сади.

ловнинг вилоят босқичига йўлланма олди. Президентимизнинг “Ўзбекистон хотин-қизлар қўмиталари фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони ижросини таъминлаш юзасидан тегишли режаларни белгилаб олганмиз. Айни кунларда уларнинг ижросини таъминлаш юзасидан зарур чора-тадбирлар кўрилмоқда. Жумладан, хотин-қизларнинг ҳуқуқий онги, маданий савиясини бойитиш мақсадида маҳаллаларда, таълим муассасаларида “Ўз ҳуқуқингизин биласизми?”, “Аёл ва ҳуқук”, “Ҳуқуқий маданият нима?” каби мавзуларда давра сұхбатлари ўтказиласиз. “Аёллар қаноти” груҳи партия аъзолари бўлган хотин-қизлар орасидан фаол, жонкуяр, юксак эътиқодли кадрлар захирасини яратишга жилдий аҳамият бермоқла.

Кисқа қилиб айтганда, O'zLiDeP вилоят кенгаши ўз олдида турган вазифаларни тўлақонли адо этиш, Ватан тараққиёти, юрт осойишталигига муносиб ҳисса қўшиш учун барча имкониятлардан фойдаланаяпти. Кўп сонли фаолларимиз бу борада бизга яқиндан ёрдам кўрсатишмокла.

**Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариши
органларини ислоҳ қилиш — фуқаролик
жамияти шароитида бевосита
демократияни амалга оширишиниг
асосий йўлидир. Партия маҳалланинг
шахс, давлат ва жамиятиниг
ижтимоий, иқтисодий, гуманитар
муаммоларини самаравали ҳал этишига
қодир бўлган фуқаролик жамиятиниг
етук тизими эканини ҳисобга олган
ҳолда, унинг ҳукуқи, мақоми ва моддий
асосини мустаҳкамлаш тарафдоридир**

**Илова учун масъуллар:
Носир ТОШЕВ, Темур АБДУРАҲМОНОВ**

Франция: Европадаги ЭНГ ЙИРИК аграп мамлакат

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, Европа давлатлари, шу жумладан, Франция билан юқори даражадаги сиёсий ва савдо-иктисодий муносабатлар йўлга кўйилди. Бироқ ўтган асрнинг 90-йиллари ўрталарида келиб, икки мамлакатнинг ўзаро алоқаларида бироз пасайиш суръати кузатилди. Шу муносабат билан президент Жак Ширак ҳукуматта мурожаат қилиб, Марказий Осиёда муҳим ўрин тутивчи Ўзбекистон билан муносабатларга алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини таъкидлагани бежиз эмас. Орадан кўп ўтмай, француз ҳукумати аъзоларининг мамлакатимизга қатор ташрифлари амалга оширилди. Айни кунда ўзаро ҳамкорлик алоқалари кенгайиб бормоқда. Ўзбекистон, шакшубҳасиз, Европа Иттифоқи таркибидаги йирик мамлакатлардан бири — Франция билан ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришдан тўла манфаатдор. Бинобарин, унинг кўп тармоқи иқтисоди, саноати, хусусий ва кичик бизнес соҳасидаги бой тажрибаси кўпчиликни қизиқтиради, деб ўйлаймиз.

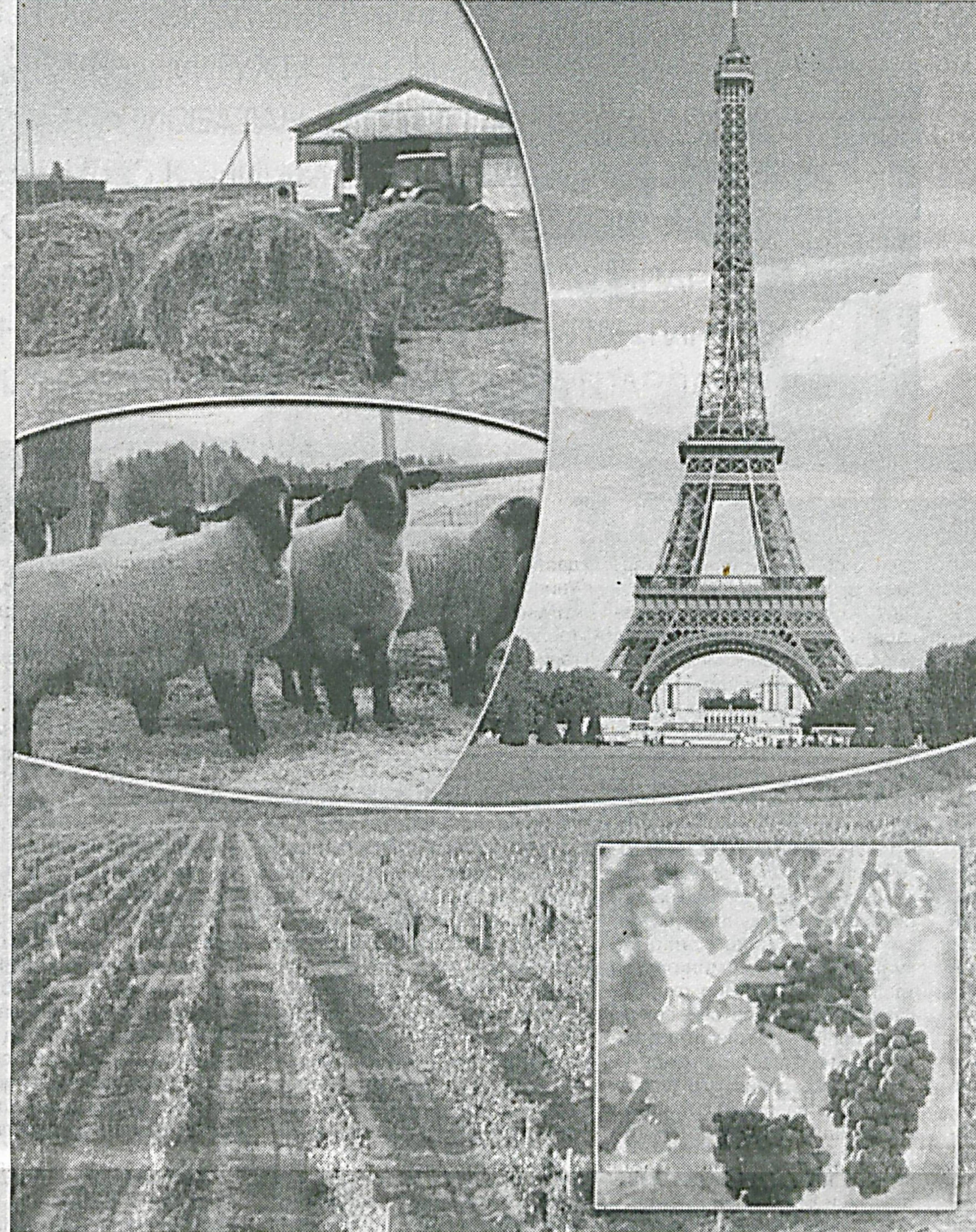
■ Абдували СОЙБНАЗАРОВ

Мұтадил иклими ва севроҳосил замини туфайли Франция кўп асрлардан бери қишлоқ ҳўялиги соҳасида юқори натижаларга эришиб келмокда. Шимолда буғдой, шакарқамиш, сабзавот ва олма етиширилса, жануби-шарқий ўлкаларда сарийе валишлок ишлаб чиқарилади. Муҳим саноат тармоғи — виночилар учун хом ашё етказиб берадиган бօғ-рголларни мамлакатнинг барча ҳудудларида чутиш мумкин.

Францияда балиқчилик, ўрмон саноат ҳам ривожланганини, мамлакат умумий майдонининг чорак қисмини куюқ ўрмонзорлар эгалаганини алоҳида тъкидламоқ жоиз. Саноат корхоналарда, асосан кимёвий дорилар, тўқимачилик маҳсулотлари, самолётлар, фазовий кемалар ва экспортбор электр жихозлари ишлаб чиқарилади. Аҳолининг ярми хизмат кўрсатиш соҳаси — савдо, тиббиёт, тавлид, молия ва сайдёнлик тизимларида банд.

Франция ялпи ички маҳсулоти ҳажми, бўйича дунёда еттинчи ўринда туради. Худуди 551 минг кв.км., аҳолиси 57 млн. кишидан зиёдроқ. Иқтисодий тараққиёт даражаси бўйича Германия, Норвегия, Данія, Швейцария, Люксембург каби мамлакатлардан бироз ортда. Шундай бўлсада, Фарбий Европа бўйича саноат ишлаб чиқариш ҳажмининг 17 фоизи, қишлоқ ҳўялиларни маҳсулотларининг 20 фоизи Франция хиссасига тўғри келади.

Тиббиёт, «ката саккизлик» аъзоси бўлмиш бу мамлакат юқсан тараққиёт дараҷасига эришини ўйлдида катор мұммаларга дуч келди. Масалан, ўтган асрнинг 80-йиллари иқтисодий ўсиш суръатининг сенкинлашуви, оммавий ишсизлик, давлат бошқарувининг кескин алмашинуви билан ҳарәктарленади. Ўшанда жаҳон ҳўялигини камраб олган инқироз француз саноатини ҳам четлаб ўтмади. 1986 йилдан кейингина мамлакат ўз каддини тикилай бошлади. Ишлаб чиқарishни марказлаштириши ҳамда ҳўялиларни ижтимоий тизимидаги аширилган қайта куриш жаҳаёнлари бу борада кўл келди. Айни кундан 100 та йирик компания улушининг аксарият қис-

Марк ЮСУПОВ коллажи

питалнинг етишмаслиги янги компаниялар фаолиятига хос асосий белгидир. Шунинг учун кўччилик ўзи ни хизмат кўрсатиш ва савдо соҳасига уради.

Ҳукумат томонидан кичик ва ўрта бизнес соҳасига жиҳдий эътибор қаратлиётга бўлса-да, ҳозирча самара кутилганидек эмас. Мамлакатда кичик ва ўрта бизнес, савдо ва хунармандицилк муаммолари билан шугулланадиган алоҳида вазирлик мавжуд. Унинг фаoliyati доираси анча кенг. Кичик ва ўрта корхоналарга ёрдам кўрсатиш алоҳида дастур ишлаб чиқилган. Унинг охирги вариантида Франция парламентининг маҳсус йигилишида, 2002 йил октябрда илгари сурʼилган эди. Тадбирга таклиф этилган ўша пайдаги бош вазир Жан Пьер Раффарен ўз чиқишида давлат дастурийнинг асосий йўналишлари ҳакида фикр юритаркан: «Биз кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш соҳасида оддимизга катта максадларни кўймоқдамиз. Бундай корхоналар қанча кўп бўлса, иқтисодиётимиз шунча тез ривожланади. Яқин 5 йил ичада Франциядаги камиди 1 миллионга кичик ва ўрта компаниялар янгидан ташкил топишими иштаемиз», деган эди.

Парламентта тақдим этилган ўшбу дастур, энг аввало, ҳар йили жойларда 200 мингта янги корхона барпо этиш ва улар фаoliyatiни тақомиллаштиришга яқиндан ёрдам кўрсатишни назарда тутади. Давлат ҳам қараб турмайди, албатта. Янги иш бўшлаган фуқароларга бўйлик ўртача маош мидорида ёрдам пули ажратилади. Рўйхатдан ўтган кичик ва ўрта корхоналарни жадаллик билан молиялаштириш иккинчи асосий масаладир. Ҳозирги кунда мамлакат фуқаролари томонидан ажратилиётган инвестицияларнинг 17 фоизи кичик ҳам бормайди. Умуман, мамлакатда банкротлик оддий ҳол саналади. Иш бўшлаш учун дастлабки ва айланма ка-

ушбу соҳани молиялаштириш билан шугулланади. Улар орасида кредитларни кафолатлашади милий жамғараси, минтақавий тараққиёт жамияти, саноатни ривожлантириш институти, ихтиороларни молиялаштириш компанияси бор. Шунингдек, 1996 йилдан бери Францияда кичик ва ўрта корхоналарни молиявий кўллаб-куватлашга иштислашган маҳсус банк фаoliyati кўрсата бошлади. Ушбу молиявий муассаса корхоналарга физисиз сусдалар, айрим ҳолларда 30 минг евро мидорида субсидиялар ажратиш ваколатига эга. Кичик ва ўрта бизнес корхоналари учун имтиёзли солик тизимини ишлаб чиқиши, малакали раҳбар кадрлар захирасини яратиш ҳам муҳим масалалар каторида турди. Экспертларнинг фикрича, 2013 йилгача 500000 дан ортиқ корхона раҳбарлари нафакага чиқиши керак. Демак, ёш мутахассислар орасидан шунча мидорда раҳбар ходимлар тайёрлаш талаб этилади. Ҳукумат мазкур мақсадлар учун 30 млн. евро мидорида маблаг ажратишни режалаштирган.

Ҳозирги кунда кичик ва ўрта бизнес соҳасидаги 15 млн. киши меҳнат кильмокда. Бу, иш билан банд бўлганларнинг 54 фоизи, демакдир. Улар куч-ғайрати билан ишлаб чиқарилётган маҳсулотлар мамлакат ЯМИнинг 55-62 фоизига ташкил тутади. Мамлакатдаги мавжуд кичик корхоналар сони ҳар минг кишига 35 тадан тўғри келади. Бу, Европа Иттифоқидаги энг паст кўрсаткичлардан биридир. Шунинг учун ҳукумат кейинги йилларда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга жиддий аҳамият бермоқда.

Таъкидлаш жоизки, иқтисодий сиёсат соҳасида давлат секторининг ҳам алоҳида ўнра бөр. Моддий капиталини янгилаш, ишлаб чиқариш миқёсларини кенгайтириш, янги технологияларни ўзлаштириш, ил-

ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ

ЎзА хабарлари

Мустақиллигимизнинг 15 йиллик байрами арафасида Навоий вилоятидаги қўшма корхоналар сони биттага ортди. Вилоят марказидаги «Бунёдкор» кўргонида калава ишлаб чиқаришга ихтисослашган «Баҳт текстиль» Ўзбекистон-Швейцария қўшма корхонаси иш бошлади.

Янги қўшма корхона

«Бизнес Азия» корхонаси негизида ташкил этилган мазкур корхона учун Ташкии иқтисодий фаолият миллий банкининг Навоий вилоят бўими томонидан 500 миллион сўмлик узоқ муддатли кредит ажратилиди. Қўшма корхонанинг низом жамғараси иккиси миллион АҚШ долларини ташкил этади.

Хозир бу ерга энг илгор технологиялар келтириб ўрнатилди. Айни пайтда корхонанинг биринчи навбати ишга туширилиб, унда дастлабки маҳсулотлар ишлаб чиқарила бошланди. Йил охиригача пахта хом ашёсидан 7 минг 500 тонна калава ишлаб чиқариш режалаштирилган. Корхона 400 ишчи ўрнига эга бўлиб, ҳозиргача ўздан зиёд йигит-қиз ишга қабул килинди.

Қўшма корхона тўла кувват билан ишлай бошлагача, йилига 12 минг тоннагача калава ишлаб чиқариш имконияти яратилади. Маҳсулотлар, асосан хорига экспорт килинади. Хозирнинг ўзида қатор давлатлардан буюртмалар қабул қилинмоқда.

Ўзбекистон Бадий академияси Тошкент Фото уида «Авангарднинг қайтиши. Испан рассомлари Нукусда» мавзуидаги фотокўргазма очилди. Юртимизнинг олис Испания билан дипломатик алоқаларида соҳибкорон бобомиз Амир Темур даврида мустаҳкам асос солинган.

Нукус — испан ижодкорлари нигоҳида

Истиқолол йилларида мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар янги, юқсан погонага кўтарилиди. Ҳалқларимиз ўртасидаги иқтисодий, маърифий-маданий алоқаларнинг мустаҳкаманишида иккиси давлат раҳбарлари томонидан имзоланган ҳужжатлар муҳим хуқукин асос бўлиб хизмат килаётir.

Ўзбекистоннинг тархи, маданияти, санъати, бетакор анъаналари ҳамиша рассомлар эътиборини тортиб келган. Ўтган йили «Худуд билмас таъмирилар» халқаро ташкилоти таркибида юртимизга келган бир гурӯҳ испан ижодкорларини Нукус шаҳрининг ўзига хос табиити, одамларининг турмуш тарзи, анъана ва урф-оддатлари кизиқтириб қолган эди. Бу кизиқишининг натижаси ўларо, шаҳар хаётига оид туркум фотосуратлар яратилди.

Санъат мухлислари ана шу асарлар асосида ташкил этилган мазкур кўргазмада Оролбуй минақасидаги ушбу шаҳарни Дэвид Курто, Фернандо Толедо, Лаура Бадель, Каролина Антон каби испан фотоижодкорлари нигоҳи билан томоша қиласди.

Кашфиёт борасида японларга тенг келадигани йўқ. Кўпчилик антика нарсалар биринчи бўлиб шу мамлакатда пайдо бўлади. Япониялик тиниб — тинчимас мутахассислар яна бир ишга кўл урди. Жуда қулавай ва замонавий автомобиллари билан дунёга машҳур Honda компанияси яқин вақт ичада самолёт чиқармоқчи.

HONDA самолёт чиқармоқчи

Honda маъмурияти яқинда Piper Aircraft компанияси билан келишувга эришиди. Улар биргаликда яқин масоғага уядидаги HondaJet русумли кичик самолётлар ишлаб чиқарилган бўлди. Ушбу ҳаво кемасининг двигателилари остида жойлашган бўлиб, босха самолётларга қараганди анича тежамли. Лекин уатиги эти ўловчини манзилига етказиши мумкин.

Honda компанияси вакиллари янги маҳсулотга буюртма олиши жорий йил октябрдан бошлашга умид кильмокда. Унгача самолёт нархи аниқ бўлади.

Honda аслида 20 йил олдин самолёт ишлаб чиқариш лойиҳасини бошлаган эди. Аммо бу лойиҳа ортга чўзилиб келаверди. Хатто тадқиқчилар бир неча марта лойиҳани бекор кильмоқчи ҳам бўлган.

Айни пайтда лойиҳа раҳбари Мисима Фудзино янги самолёт сифат, кулийни ва нарх бўйича бемалол рақобатлашса олишига ишончи билдирилди. Унинг фикрича, янги самолёт ҳаво таксиси вазифасини баъжарди.

МОЛИЯ БОЗОРИ

**ХАЁТИЙ максад инсон қадр-
■ қиммати ва баҳтигининг асосидир**

Максад – сармоя бехуда сарфланмасин

У миңзға ҳам, банкка ҳам фойда келтирсін, — дейди ДАТ “Асакабанк”нинг
Қашқадарё вилоят филиали бошқарувчisi Баҳриддин Киёмов

Бозор иқтисодиёти шароитида хизмат турларини ошириб, аҳоли ишончини оқлашга ҳаракат қилган банкларнинг мижозлари кун сайин кўпайиб, фаолияти кенгайиб бораверади. Буни юртимизнинг энг йирик молия муассасаларидан бири ҳисобланган давлат-акциядорлик тижорат “Асакабанк”нинг Қашқадарё вилоят филиали мисолида ҳам кўриш мумкин.

■ Сайфулла ИКРОМОВ, «XXI asr» мухбири

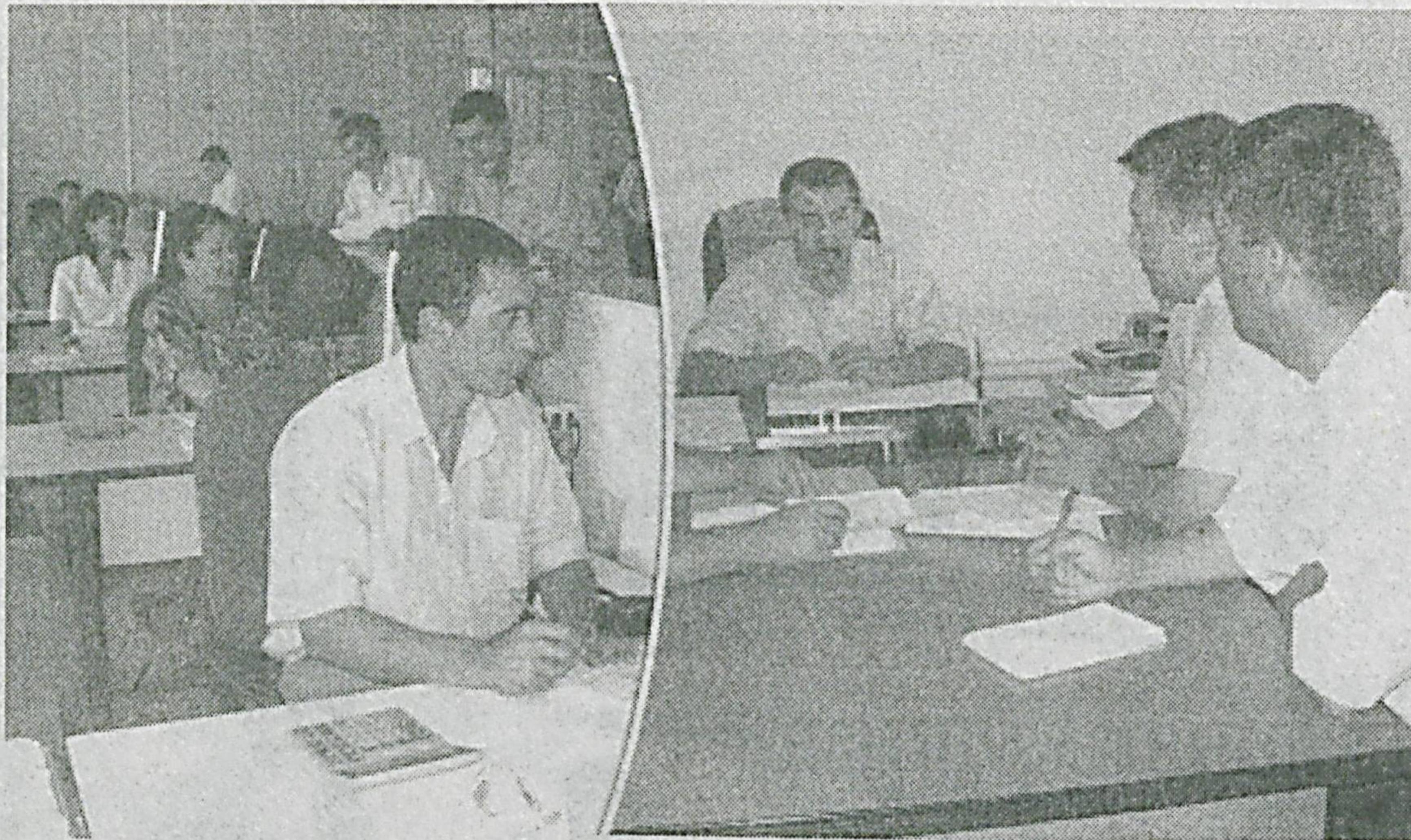
Жорий йилда унинг мижозлари 300 тага кўпайиб, жами 1300 тадан ошиб кетди. Кичик бизнес субъектлари, дехқон, фермер хўжаликларига ҳамда тадбиркорлик субъектларига хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида жойларда мини-банклар ташкил этилмоқда. Айни пайтда вилоятнинг Косон, Қамаши, Яккабоғ, Шаҳрисабз туманлари ва Қарши шаҳрида банкнинг ана шундай кичик шоҳобчалари ишлаб турибди. Шаҳрисабз минибанки эса ҳадемай филиалга айлантирилади.

Кишлоқ хўжалик техникаси билан таъминлаш учун лизинг хизматлари кўрсатишни такомиллаштириш, халқаро молия ташкилотларининг кредит линияси ҳисобидан кредит ажратишни янада кучайтириш, маҳаллий хом ашёни қайта ишлаш ҳисобига импорт ўрнини босувчи экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш билан боғлиқ инвестицион лойиҳаларни молиялаш ҳам филиал жамоасининг доимий дикқат-эътиборидадир. Шу боис кейинги йилларда вилоятда “Асакабанк” сарқади халқаро молия ташки-

Банклар фаолиятида ми-
жозларга кредит ажратиш орқ-
али уларни молиявий қўллаб-
қувватлаш алоҳида ўрин тута-
ди. Шу боис филиал жамоаси
бу муҳим ишга эътиборни ку-
чайтирмоқда. Айниқса, аҳоли-
нинг автомобиль транспортига
бўлган талабини қондириш мақ-
садида банк томонидан жорий
йилнинг 7 ойи мобайнида 1
миллиард 183 миллион сўмлик
автокредит берилди. Натижада
банкка накд пул тушуми кескин
кўпайди. Кичик ва хусусий тад-
биркорликни ривожлантириш
учун эса 1,5 миллиард сўм миқ-
дорида имтиёзли кредитлар
ажратилади. Йил охирига қадар
яна 1 миллиард сўм автокредит
бериш режалаштирилган.

орқали халқаро молия ташки-
лотларидан кредит олиб, экспо-
орт учун маҳсулот ишлаб чиқа-
раётган қўшма корхоналар йил
сайнин кўпайиб бораётир. Маса-
лан, Қарши шаҳридаги “Максу-
дий” хусусий ишлаб чиқариш
фирмаси банкдан 150 миллион
сўм кредит олиб, замонавий по-
лиэтилен ишлаб чиқариш техно-
логиясини келтирди. Ёки “Як-
кабоғтекс” қўшма корхонаси
Германиянинг “Индустралгин
ГМБХ” фирмасининг 5 миллион
307 минг евролик замонавий ип-
йигирув ускуналарини ўрнатиб,
буғунги кунда тўлиқ қувват билан
ишламоқда. Айни пайтда
корхонада 200 нафар қишлоқ
ёшлари ишляяпти. Бундай ми-
солларни филиал фаолиятидан
яна кўплаб келтириш мумкин.

Дехқон ва фермер хўжаликларини минитехнологиялар ва кулъяни таҳсилоти яхшидиганни бораша бериш режалаштирилган.

таси ҳисобланган пластик карточкалар хизматини йўлга қўйманган банкни учратиш қийин. “Асакабанк” ҳам бундан мустасно эмас. Хусусан, банкнинг Қашқадарё вилоят филиали корхона, ташкилот ва мижозларга ушбу хизмат турини кенг жорий эта-япти. Ҳозир банкнинг 10 мингта пластик карточкадан фойдала- дастури қўлланиб келинаяпти. Унинг афзаллик томони шунда-ки, мижоз ҳамма ишни компью-терлар ёрдамида амалга оширгани боис, банкка келиш ва ҳужжатлар тўлдиришга эҳтиёж қол-майди. Йил охирига қадар яна 10 та йирик мижозимизга мазкур дастур асосида хизмат кўрса-та бошлаймиз.

таси ҳисобланган пластик карточкалар хизматини йўлга қўймаган банкни учратиш қийин. “Асакабанк” ҳам бундан мустасно эмас. Ҳусусан, банкнинг Қашқадарё вилоят филиали корхона, ташкилот ва мижозларга ушбу хизмат турини кенг жорий эта- япти. Ҳозир банкнинг 10 мингта пластик карточкадан фойдала-

дастури қўлланиб келинаяпти. Унинг афзаллик томони шундаки, мижоз ҳамма ишни компьютерлар ёрдамида амалга оширгани боис, банкка келиш ва ҳужжатлар тўлдиришга эҳтиёж қолмайди. Йил охирига қадар яна 10 та йирик мижозимизга мазкур дастур асосида хизмат кўрса-та бошлаймиз.

мижозга самими муносабат бўлиб, кўрсатилаётган моливий хизматларни давр талаблари даражасида ташкил этиш астойдил ҳаракат қилишаёти Ходимлар Банклар ассоциацияси, Банк-молия академиясида ташкил этилаётган ўқув машғулотлари, амалий семинарларда мунтазам катнашиб. муттаси

Пластик карточкадан фойдала нувчи мижози бор. Аҳолига хизмат кўрсатишнинг ўнта тур бўйича тўловларни пластик карточкалар орқали қабул қилиш мақсадида савдо дўконлари, до рихона, ёнилғи қуийш, умуми овқатланиш шохобчаларида кўплаб савдо терминаллари ташкил этилган. Йил охирига қадар вилоятда карточка соҳиблари сонини 20 мингтага етка зилиши назарда тутилмокда.

— Мижозларимизга тезкор, намунали ва сифатли хизмат кўрсатиш мақсадида тинимсиз изланаяпмиз,-дейди ДАТ “Асакабанк” вилоят филиали бошқарувчиси Баҳриддин Қиёмов.— Бу эса банк ва мижоз ўртасида- ишлатиш, бизнес-режаларни корхона истиқболини кўзлаган ҳолда тузиш борасида маърузалар қилинаяпти. Мақсад - сармоя беҳуда сарфланмасин, у ўз соҳиби ва давлатга фойда келтиурсин.

ги ишончни янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Йирик мижозларимизга “Банк-мижоз” Филиал жамоасининг асосий қисми билимдон ва сергайрат ёшлардан иборат. Улар ҳар бир

Навоий вилоятининг Томди тумани асосан чорвачиликка ихтисослашган. Кейинги йилларда бу ерда қоракўлчиликни ривожлантириш, чорвадорларнинг яшаш шароитини яхшилашга катта эътибор каратилаётир.

Чорвадорлар ХИММАТИ

Ўз

Маълумотларга кўра, кейинги ўн йил ичида наслчилик ширкат хўжаликларидағи қўй-эчкилар сони салкам 200 минг бошга кўпайган. Айни пайтда туманда қарийб 400 минг бош қўй-эчки, 5 минг бошга яқин туява йилки боқилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида туман хўжаликларида салкам 16 минг центнер гўшт, 43 минг донадан ортиқ қоракўл тери тайёрланди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан гўшт тайёрлаш 735 центнер ошди. Шу йилнинг биринчи ярмида 1,5 млрд. сўмлик маҳсулот сотилиб, 552 млн. сўм соф фойда олинди. Жумладан, 13 минг 306 дона қоракўл тери экспортга чиқарилди.

— Даромадимиз күпайгани боис, туманимизда хайрли ва савобли ишлар кўлами ортди, — дейди туман ҳокими Алмамбет Назаров. — Ўтган олти ой давомида туман бўйича 181 та кам таъминланган оиласа, шунингдек, ёлғиз қариялар, ёрдамга муҳтож пенсионерлар ва ногиронларга ҳомийлар томонидан 88 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Бундан ташқари, барча корхона, ташкилот ва ширкат хўжаликлари, ўқув муассасалари томонидан ҳомийлик тадбирлари ва ҳашарлар уюштирилиб, ундан тушган 3 миллион сўмлик маблағ «Маҳалла» хайрия жамғармасига ўтказилди.

КИМОЩДИ САВДОСИГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон Банклар ассоциацияси Аукцион савдолари-
ни ташкил этиш агентлигининг Сурхондарё филиали 2006
йил 11-12-13 сентябрь кунлари ўтказиладиган навбатдаги
кимошди савдоларига Сурхондарё вилоят суд бошқарувчи-
си томонидан тақдим этилган “Сурхон-Ангорқурувчи” МЧЖга
қарашли қуйидаги автотранспорт воситаларини қўяди.

1. «ЗИЛ-133» автомашинаси, 1984 йилда ишлаб чиқарылған, давлат рақами 19 AG 014. **Бошланғич бағоси - 631962 сүм.**

2. "Кубань ПК-702" автобуси, 1989 йилда ишлаб чиқарылған, давлат рақами 88-24 СДЛ. **Бошланғич баҳоси - 177480 сүм.**

3. "Т-40" трактори, 1983 йилда ишлаб чиқарылған, давлат рақами 53-25 СМ. **Бошланғич баҳоси - 202620 сүм.**

Мурожаат учун манзил: Термиз шаҳри, Тадбиркорлар маркази биноси. 2-қават. 10-хона. Телефон: 222-81-09, 22-68-321.

СЕДОВ

BAH TIMES

«PARVINA-KURUVCHI PVS» МАСЬ УЛДИЯТИ ЧЕКЛАНДАН ЖАМДИЯТИ

Азиз юргодшлар!
Айёмингиз муборак бўлсин.
Кадриятлари тикланиб,
ўзлигини сутун дунёга барадла
намоён этаётган Узбекистонимизнинг
обру-эътибори янада орниб,
салоҳияти йијдан-йијига юксалаверсин.
Дилингиздаги барча эзгу
ниятларинииз ижебат бўлсин!

BOSTON

ДҮНЁ - бир күзгү, у ҳар кимга ўз тасаввурини қайта күрсатыб беради

ЭРОН

Зиддиятлар гирдобида

ёки АҚШнинг Эронга нисбатан сиёсати оқибатлари хусусида

ҮТГАН ҲАФТАДА БМТ ҲАВФСИЗЛИК КЕНГАШИ, НИХОЯТ, ЭРОНДАН БИР ОЙ МУДДАТДА ЯДРО ДАСТУРИНИ ТҮХТАТИШНИ, АҚС ҲОЛДА ҲАЛҚАРО ҲАМЖАМИЯТ ТЕХРОНГА НИСБАТАН ҚАРШИ САНКЦИЯЛАР ҚҮЛЛАБ, МАМЛАКАТНИ ЯККАЛАТИБ ҚҮЙИШИ ҲАҚИДА РЕЗОЛЮЦИЯ ҚАБУЛ ҚИЛДИ. КҮПЧИЛИК КУЗАТУВЧИЛАР БУНИ АҚШ ДИПЛОМАТИЯСИННИГ, КИЧИК БҮЛСА-ДА ҒАЛАБАСИ, ДЕЯ ЭТЬИРОФ ЭТМОҚДАЛАР. САБАБИ – АЙНАН АҚШ ЭРОННИНГ ЯДРО ДАСТУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШИГА КЕСКИН ҚАРШИЛИК КҮРСАТИБ КЕЛАЁТГАН ДАВЛАТЛАРДАН БИРИДИР.

Бирок, Техрон расмийларининг баёнотлариiga кўра, ҳеч нарса, ҳатто ҳалқаро санкциялар ҳам Эронни ўз ядро дастуридан воз кечишига мажбур эта олмайди. Дарҳақиқат, кузатувчиларнинг фикрича, жазо чоралари Эронга кутилганчалик таъсир кўрсатиши қийин. Улкан энергетик ресурсларга эга бўлган мамлакат хорижий инвесторларни ўзига жалб этаверади. Шу ўринда биргина Хитой билан ушбу соҳадаги 30 млрд. долларлик битимларини эслашнинг ўзи кифоя. Иккинчидан, Техрон Форс кўрғазлиниг улкан нефть танкерлари ўтувчи Ўрмуз бўғозини назорат қиласди.

■ Шерзод ЭРАЛИЕВ

Агар у ўз "ваъда"сига биноан ушбу бўғозни ўз ядро дастуридан воз кечишига мажбур эта олмайди. Дарҳақиқат, кузатувчиларнинг фикрича, жазо чоралари Эронга кутилганчалик таъсир кўрсатиши қийин. Улкан энергетик ресурсларга эга бўлган мамлакат хорижий инвесторларни ўзига жалб этаверади. Шу ўринда биргина Хитой билан ушбу соҳадаги 30 млрд. долларлик битимларини эслашнинг ўзи кифоя. Иккинчидан, Техрон Форс кўрғазлиниг улкан нефть танкерлари ўтувчи Ўрмуз бўғозини назорат қиласди.

олган эди.

Натижада ахоли орасида шох ва унинг ортида турган АҚШда қарши нафрат кучайиб, 1979 йилда Ислом инклиби рўй берганди. Минтақадаги яқин иттилоғи бирзумда унинг том маънодаги душманига айланди. Эронни йўқотиш Вашингтоннинг минтақадаги стратегик маңба-ларига жуда каттис зарба бўлди. АҚШ шундан кейин Эронни ядро куролуни яратиша уринаётган, террорчиларни қўллаб-қувватлаётган давлат, ҳуллас, "евулик ўқи"нинг бир кисми сифатида «танишира» бошлади. 1980-1988 йиллардаги Эрон-Ирок уруши пайтида ҳам Вашингтон Саддам Ҳусайнга жуда катта миқдорда ёрдам берганини кўпчилик унутмаган бўлса керак. Шунга қарамай, иккала томонга ҳам катта талофат келтирган урушига асосий баҳоналардан биря бўлган стратегик аҳамиятга эга Ўрмуз бўғози Техрон кўлида қолди.

Оқ уй маъмурити Эронга қарши ахборот уруши эълон бўлган бирга унга ҳар томонлама иқтисодий-сиёсий босим ўтказиши даом этмоқда. Кези келгандан шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизи, Марказий Осиёдан энергетика ресурсларининг Эрон орқали жаҳон бозорларига чиқишига айнан АҚШ тўқсингик килганди.

Шундай экан, табии савол туғилиди: ҳар томонлама кимматга тушаётган ушбу дастур, анирги – ядро куроли Эронга нима учун керак?

Хозир минтақада Эрон ҳавфсизлиги бевосита таҳдид тудригаётган давлат йўқ, албатта. Унинг ашаддий душмани – Саддам Ҳусайн тузуми аллақачон яксон килинган. Бирок, айрим экспертиларнинг фикрича, АҚШ Форс кўрғазидаги ўз харбий иштирокини кучайтириши, демократия никоби остида рангли инқилоблар, давлат тўнтишиларини амалга оширишга уриниши Эрон, Сурия, Шимолий Корея каби давлатларни куролланишига мажбур этаятди.

Маълумки, Техрон АҚШ ва Истроилнинг яқин ҳамкорлари бўлган шоҳ Пахлавони даврида Марказий разведка бошкармаси ва МОССАД мутахассисларининг бевосита таҳдид бўлган билан ташкил этилган Эрон ҳавфсизлик хизмати – САВАК ўз вактида АҚШ йўрги билан иш тутивчи шоҳ тузумини куролвичларга карши курашарди. Маълумотларга кўра, ўта каттиқўл ушбу хуфия ташкилот ўз вактида 380 мингга яқин кишини курбон кўлган. Бу ҳам етмагандек, ўша пайтларда АҚШ бошчилогидаги Фарб компаниялари Эрон иқтисодийнин бутқал назорат қиласди, ҳалқаро ижтимоий аҳволи кундан-кунга оғирлашиб, коррупция авж

зи мавжуд экан, ўзгача қай-фиятдаги кишилар ҳам, ҳукумийат сиёсатини маъкулловчилар ҳам бирлашиб, жисп бўлиб қолаверади. Янни АҚШ бошчилогидаги Фарб давлатларининг тинимсиз босими халқнинг бирдамлигига хизмат килаётir.

Шу сабабдан, Эрон расмийлари "ҳалқаро ҳамжамият" номидан гапириувчиларининг "ҳар қандай санкцияларни Техронни ўз аҳдидан қайтаролмаслигини таъкидлайди.

Дарҳақиқат, аввалроқ келтирилган сабаблар туфайли ҳам БМТ санкциялари наф бераслиги мумкин. У холда

Техроннинг асосий душмани бўлган – Вашингтон қандай йўл тутиши мумкин? Ахир, у ушбу компания учун озумчига маблагб ва қуч-ғайрат сарфлашим! Кўпчилик кузатувчи ва шарҳловчилар АҚШнинг Эронга уруши очиши аниқ, деган яқдил фикри инлари сурмоқдалар. Ҳатто баъзи ахборот каналларида урушига солиб кўйди. Миллий ОАВ "коғир" давлатлар Эронни ўз йўлидан ҳеч қачон қайтаролмаслигини бот-бот тақрорляти. Бундай ташвиғотни ўзига хоҳ сабаблари бор, албатта. Гап шундаки, мамлакат ичкарисида испохтлар ўтказилишини талаб қиласи кучлар бор. Бирок умумий ташкилот душман обра-

тилди. Лекин реал воқеълик ва йирик илмий марказларнинг жиҳдий тадқиқотлари таҳмин килинаётган уруши шундук ҳам иккита фронтдан уруши вахимаси биржалларни саросимага солиб кўйди. Кўпчилик бундай вазият учун Эронни эмас, аввало АҚШи айлашмоқда. Ваҳоланни, "кора олтин" нарихининг кескин кўтарилиши саноатлашган давлатлар иқтисодийтига тушов бўлаёт.

Учунчидан, аввалроқ таъкидлангандек, ҳалқаро бозорларидаги нефти нарихи осмонга сапчиши. Ҳозирининг ўзидаёткун уруши вахимаси биржалларни саросимага солиб кўйди. Кўпчилик бундай вазият учун Эронни эмас, аввало АҚШи айлашмоқда. Ваҳоланни, "кора олтин" нарихининг кескин кўтарилиши саноатлашган давлатлар иқтисодийтига тушов бўлаёт.

ҲАЛҚАРО ҲАЁТ

УКРАИНА

Нихоят Украина даги сиёсий инқиroz бартараф этилди, дейиш мумкин. Президент Виктор Ющенко ўзининг "заргалдоқ майдон"даги ракаби Виктор Янукович номзодини мамлакат бош вазири лавозимига тасдиқлагач, вазият изга туша бошлади. Янги бош вазир катор вазириларга номзодлар кўрсатгач, Киевнинг ташки тасиати кескин ўзгармаслигига ваъда берди.

Янукович – яна бош вазир

Бош вазир ички ишлар вазириларига Юрий Луценко, адлия вазириларига Роман Зварич ва мудофаа вазириларига Анатолий Гриценколар номзодини кўрсатди. Таъкидлаш жоиз: бу учала вазир ҳам кўпроқ Ющенко тарафида сиёсатчилариди. Айниқса, Юрий Луценко, агар Янукович бош вазир этиб тайинланадиган бўлса, ҳукуматни тарк этишига ваъда берганини эсга олиш кифоя. Ҳеч кимга сир эмаски, Ющенконинг қатъи талаби билан Луценко яна ички ишлар вазири қилиб тайинланди. Чунки президент бу одам бошқараштадан идора орқалигина бош вазира тасири кўрсата олиши мумкин.

Украинанинг бундан бўйни ташки сиёсати кескин ўзгармаслигига хам маълум бўлди. Ташки ишлар вазири Борис Тараксок Украинанинг НАТО ва Европа Иттифоқи аъзолигига интилиши унинг Россия, Белоруссия ва Ко-зогистон билан Япония иқтисодий макон доирасидан ҳамкорлик килишига тасири кўрсатмаслигига айтди.

ИСРОИЛ

Ливандар уруш ҳаракатлари давом этиб турган бир пайтда Истроил Венесуэладан ўз элчисини ҷақириб олди. Бунга Венесуэла президенти Уго Чавеснинг Истроилни Гитлер Германияси билан қиёслагани сабаб бўлган, дея маълумот тарқатди Reuters ахборот агентлигига.

Элчи ҷақиририлиб олинди. Аммо...

Биз Каракасдаги элчимизни маслаҳатлашиш учун ҷақириб олдик, – деди Истроил Ташки ишлар вазирилиги вакили Марк Регев. – Венесуэла тутаётган позициядан хавотирдамиз. Ўзининг минтақадаги террорчи унсурулар билан иттилоғда эканлигини намойиш этайти.

Ўтган хафтада al-Jazeera телеканалига берган интервюсида Чавес жаноблари Истроилнинг Ливан ва Фаласстин худудларига ҳукум қилишини қоралаб, бундай хуружни Гитлер Германияси олиб борган ҳарбий операцияларга ўхшатди.

Бундан бирор айдан Истроилнинг Яқин Шарқдаги сиёсатига этилор сиғатида Венесуэла Тель-Авивдаги ўз элчисини ҷақириб олганди.

АҚШ

Ford оғир ахволда

Американинг Ford компанияси двигательларининг ёниб кетишидан хавфсираб 1,2 млн. та машинани қайтариб ола бошлади. Хавфли автомобиллар қаторида юк машинаси, фургон ва жиплар ҳам бор.

Гулноза ЮСУПОВА

Бунчалик кўп машинани заводга қайтиши ҳақидаги қарор АҚШнинг Шосселларда ҳаракат ҳавфсизлигини таъминлаш мумкирни (NHTSA) талаби билан қабул қилинган. Ўшбу ташкил ўтказган текширувлардан маълум бўлишича, компаниянинг баъзи тарафларидаги тезликни пасайтиш электрон тизими қизиб, ёниб кетиши мумкин экан. Бундай нусон факат бензин ва газда ишлайдиган машиналарда топилган, дизель ёнилгисида ишловчи автомобиллар мутахассисларда хавотир ўйғотмаган.

Умуман, сўнгига иллар Ford компанияси учун омадиз келмоқда, дейиш мумкин. Бундан аввал йилнинг иккинчи чорагида компания камомади 254 млн. долларни ташкил этганди. Ford раҳбарияти бундай ҳолатни бушбат кетган ишчиларга нафака тўловларининг кўлпайши билан изоҳламоқда.

АҚШнинг бошқа автомобиль компаниялари каби Fordнинг оғир ахволда қолиши, аввало, бундай корхоналар ишлар чиқариётган катта машиналарнинг кўп ёнили ишлатишни билан боғлиқ. Бундай дунёда энергетика ресурсларига эҳтиёж ошиб бораётган бир пайтда ёнилиғи нарихи амелийати ҳақида көнглилар унчлигидан оғирлашиб, коррупция авж

